

РОЗДІЛ V. ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 378.147+78:78–029:7

Олена Новська

Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ORCID ID 0000-0002-1396-4381

DOI 10.24139/2312-5993/2019.10/295-304

ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTІ ПРОЕКТНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Статтю присвячено здійсненню й відображенню результатів педагогічної діагностики рівнів сформованості проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва. У роботі використовуються відповідні теоретичні та емпіричні методи дослідження, серед яких узагальнення, аналіз, екстраполяція, педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ю, оцінка творчої діяльності. Визначено сутність і компонентну структуру проектного мислення, на якій ґрунтується критеріальний апарат дослідження, викладено критерії й показники сформованості проектного мислення, а також перебіг упровадження діагностичних процедур. Висвітлені результати демонструють доцільність розробки методики формування проектного мислення.

Ключові слова: *проект, метод проекту, педагогічні інновації, проектні технології, проектне мислення, майбутній учитель музичного мистецтва, критеріальний апарат, показники проектного мислення.*

Постановка проблеми. Задекларований курс розвитку українського суспільства передбачає приділення значної уваги оновленню й модифікації теоретико-методичного забезпечення всіх напрямів підготовки здобувачів вищої освіти, метою якої вважається виховання творчих, мобільних, конкурентоспроможних фахівців, зокрема в галузі педагогічної освіти. Саме фахова підготовка вчителів вимагає значного реформування, адже вчитель має бути готовий до якісних змін, що чекають на Нову українську школу.

Відповідно, вища педагогічна освіта має взяти на озброєння такі інноваційні продуктивні педагогічні технології, які здатні будуть забезпечити підготовку здобувачів з урахуванням усіх вимог суспільства й сучасності. Він має бути креативним, адаптивним, готовим до використання новітніх технологій та інформаційних методів навчання. Зокрема, це стосується майбутніх учителів музичного мистецтва, які можуть здійснювати прямий вплив на формування культурного світосприйняття нових поколінь.

Ефективним методом, який здатний забезпечити реалізацію вище вказаних освітніх трансформацій є педагогічне проектування, яке відрізняється високим розвивальним потенціалом, творчою природою, практичним залученням усіх учасників освітнього простору.

Проектні освітні технології переводять навчання на рівень особистісного усвідомленого саморозвитку. І хоча метод проекту вже не є надзвичайно новим у полі педагогічних досліджень і практики, проектування в діяльності вчителя музичного мистецтва продовжує бути актуальним і потребує подальшого глибокого вивчення з урахуванням всіх соціокультурних змін, що відбуваються.

У контексті специфіки проектної діяльності в умовах фахової підготовки вчителя музичного мистецтва загострюється актуальність дослідження унікального виду продуктивного мислення, пов'язаного з проектуванням. Цей вид мислення визначається як проектне мислення, що розуміється як спроможність уявити об'єкт проектування відразу в декількох контекстах і скласти його цілісний образ, продумувати майбутнє, використовуючи для цього нові розумові конструкції та переструктурування інформації про об'єкт, розробляти покрокову стратегію досягнення бажаного результату й організувати інших у проекту діяльність (Новська, 2018, с. 31).

Актуальність дослідження посилюється через те, що сформоване проектне мислення дає змогу майбутньому вчителю музичного мистецтва творчо підходити до вирішення художньо-педагогічних задач, технологічно оперувати інноваційними сучасними методами як у процесі фахової підготовки так і у процесі педагогічної практики, бути спрямованим на реалізацію власного творчого потенціалу, що свідчитиме про його професійну ефективність.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз наукових джерел показав значний рівень розробленості різних аспектів методу проекту як педагогічної технології. Взагалі, проектування (від лат. *projectus* – «кинутий вперед») отримало значної уваги таких науковців, як В. Безрукова, О. Генісаретський, М. Горчакова-Сибірська, О. Заїр-Бек, І. Колесникова, О. Прикот, В. Сластьонін та ін. Зокрема, у дослідженні І. Колесникової проектування визначається як засіб трансформації педагогічної дійсності, як особливий вид творчої активності, який є шляхом до особистісного зростання (Колесникова, 2008). Як зазначає Т. Бутченко, проект передбачає здійснення цілеспрямованих змін, на основі конкретних вимог до якості результату (Бутченко, 2009).

Проектне мислення отримало глибокого дослідження в роботі Т. Селіванової. Зокрема, авторка відзначає, що розуміння проектного мислення відбувається через визначення комплексу специфічних умінь, які його характеризують. До таких умінь дослідниця відносить: уміння діяти сплановано, швидко орієнтуватися в мінливих обставинах, уміння прогнозувати результати своєї активності та оцінювати їх (Селіванова, 2003). В. Шеховцева розглядає проектне мислення як системний вид мислення, опанування яким дає змогу здійснювати проектну діяльність за такими етапами: макро-проектування (зовнішнє), мікро-проектування (внутрішнє),

проектування середовища (формулювання мети та плану досягнення), розділення системи на підсистеми й вивчення особливостей їхньої взаємодії (Шеховцева, 2010, с. 205). Розвиток проектного мислення відбувається у проектній діяльності, яка відбувається на основі систематизації, аналізу, узагальнення та конкретизації спеціальних знань (Дерев'янка, 2012, с. 24).

У контексті фахової підготовки вчителя музичного мистецтва актуальним доцільно вважати дослідження художньо-проектних умінь, що визначаються як «засвоєні алгоритми дій із розробки стратегій щодо реалізації та прогнозування результатів вивчення та духовної переробки творів мистецтва, художньо-творчого розвитку суб'єктів навчального процесу, які сконцентровані на композиційно-драматургічному оформленні художньої ідеї, замислі соціокультурного та художньо-творчого характеру, що мають дидактичний, методичний потенціал та передбачають активне залучення до її реалізації всіх учасників педагогічного процесу в галузі мистецької освіти» (Лі Цзяці, 2018, с. 15). Важливим є дослідження О. Ролінської, у якому вона підкреслює, що проектна діяльність (і, відповідно, проектне мислення) спрямовує студентів на створення власного унікального проектного продукту, пов'язаного з творчим розвитком учнів (Ролінська, 2019, с. 206).

Як бачимо, проектна діяльність отримала значної популярності в контексті педагогічної діяльності, однак проектне мислення, хоча й визначене як важливий вид мислення, що не здобуло достатнього рівня розробленості, зокрема в контексті практично-діагностичного дослідження. Це зумовлює визначення **мети даної статті**: здійснення педагогічної діагностики проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва і узагальнення її результатів.

Методи дослідження. Реалізація мети статті здійснювалася на основі комплексу теоретичних та емпіричних методів педагогічного дослідження. Серед теоретичних методів визначимо такі: узагальнення, аналіз, екстраполяція, порівняння, моделювання. У якості емпіричних методів використано: аналіз результатів освітньої діяльності, педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ю, опитування, анкетування, експертна оцінка, оцінка продуктів творчої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Проектне мислення визначається як стратегічно-творча особистісно-професійна якість майбутнього фахівця в галузі музичної освіти, яка здатна наблизити процес осягнення творів академічного музичного мистецтва до потреб сучасних дітей і молоді, до особливостей їхнього мислення й сприймання. Для діагностування проектного мислення необхідно було розробити критеріальний апарат експерименту, який ґрунтувався на визначеній компонентній структурі проектного мислення. Такими компонентами є:

- мотиваційно-вольовий (який передбачає активізацію мотиваційної сфери майбутніх фахівців, стимулює позитивне ставлення студентів до творчої самореалізації, підкріплює спрямованість суб'єкта на здійснення покорокового планування діяльності, посилює інтерес до проектування);

- когнітивно-стратегічний (забезпечує успішність конструктивно-проектної, аналітико-синтетичної активності суб'єкта в процесі опанування музичного твору та його художньо-педагогічної інтерпретації, відповідає за моделювання бажаних результатів і шляхів їх досягнення);

- креативно-діяльнісний (покликаний вирішувати проблеми інновацій та інформації, відповідає за створення нового художньо-педагогічного продукту, оригінального й доцільного в контексті вирішення поставлених завдань);

- рефлексивно-прогностичний (зумовлює здійснення рефлексивної оцінки процесу проектної діяльності та забезпечує адекватне розуміння власних можливостей і наявних ресурсів для прогнозування подальшого розвитку (Новська, 2018, с. 32-33).

На основі означеної компонентної структури розроблено критеріальний апарат, який включає в себе відповідні критерії та показники.

Першим критерієм визначаємо *ступінь усвідомленої мотиваційної спрямованості на проектно-творчу діяльність*. Цей критерій відповідає атрибутивним характеристикам мотиваційно-вольового компоненту проектного мислення і має такі показники: усвідомлена потреба у творчому саморозвитку через проектні технології; зацікавлення в напрацюванні ефективного алгоритму проектування; здатність до прояву вольових зусиль на шляху досягнення бажаного проектного результату.

У якості другого критерію, відповідно до когнітивно-стратегічного компоненту проектного мислення, визначаємо *міру ефективності універсального стратегічного алгоритму проектування*, який вимірюється за такими показниками: системність знань щодо сутності та методів проектування як форми музично-педагогічної діяльності; спроможність до практичного застосування наявних знань у перебігу планування, підготовки та реалізації проекту; розробленість продуктивного механізму підготовки проекту в процесі фахової діяльності.

Третім критерієм визначаємо *ступінь оригінальності і творчої спрямованості кінцевого проектного продукту*. Цей критерій відповідає креативно-діялісному компоненту й діагностується за такими показниками: оригінальність та творча самостійність проектно-технологічних рішень; здатність швидко і оригінально вирішувати проблеми, що виникають у процесі проектної діяльності; прояв новизни та актуальності ідей проектування.

Останнім, четвертим критерієм, який відповідає рефлексивно-прогностичному компоненту проектного мислення, є *міра адекватності та*

об'єктивності самооцінки з метою прогнозування результатів проектної діяльності. Четвертому критерію відповідають такі показники: адекватність самооцінки щодо рівня ефективності власної проектної діяльності; здібність прогнозувати результати спланованих дій; здатність до побудови оптимальних доцільних стратегій досягнення бажаного результату.

Діагностика проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва була спрямована на визначення рівнів досліджуваного феномену, які існують у студентів в умовах упровадження традиційних освітніх процедур, не спрямованих спеціально на розвиток проектного мислення. Це є надзвичайно важливим, адже на основі результатів такої діагностики буде зрозумілим, чи готові студенти до активного використання у своїй освітній та практичній діяльності проектних технологій як шляху підвищення професійної ефективності, а також яким чином має бути скоректована фахова підготовка студентів, щоб вона була спеціально націлена на розвиток проектного мислення майбутніх фахівців, важливість якого є вже доведеною.

Для визначення рівня сформованості першого критерію (ступінь усвідомленої мотиваційної спрямованості на проектно-творчу діяльність) і відповідних йому показників було проведено опитування мотивації та ціннісних орієнтацій, метою якого було з'ясувати мотиви й цінності, які керують діяльністю студентів, установити, яке значення має для них фаховий розвиток, які схильності, потреби та ідеї спонукали його обрати професію вчителя музичного мистецтва, чи бажають вони опанувати інноваційні методи та проектні технології в процесі музичного навчання. Виявилось, що майже три чверті опитаних студентів зазначили, що усвідомлюють власну особистісну й соціальну значущість музичного мистецтва і власної реалізації в галузі музичного мистецтва. Важливо зазначити, що близько третини з них підкреслили, що їх, перш за все, більше приваблює мистецький кар'єрний шлях, ніж педагогічний. Також достатньо високий рівень мотиваційно-ціннісного впливу показала позиція щодо вивчення інноваційних методів і технологій як шляху до саморозвитку і творчої самореалізації (потребу в якій задекларували майже 90 % студентів).

Виходячи з того, що одним із показників першого критерію була здатність до прояву вольових зусиль на шляху досягнення проектного результату (яким може бути як мікро-проект у формі одноразової творчої роботи, так і макро-проект – як план власного фахового розвитку), було прийнято рішення провести інтерв'ю з викладачами дисциплін, що передбачають проведення індивідуальних практичних занять. Адже зрозуміло, що індивідуальна робота дає педагогу ширше поле для пізнання унікальних особистісних характеристик студента.

Результати інтерв'ю та оцінок викладачів стосовно поставлених запитань показали, що близько 60 % студентів недостатньо демонструють вольові зусилля в процесі освітньої діяльності, зокрема, у контексті

виконання самостійних і творчих завдань, їхнього планування, завершення та аналізу результатів. Їхня діяльність вимагає постійного, але не директивного контролю з боку викладача з метою активізації самодисциплінованості, самостійності та відповідальності, що може бути пов'язаним із недостатньо сформованим мотиваційним механізмом студентів або невмінням керувати власним часом.

Узагальнення всього комплексу діагностичних процедур стосовно визначення рівня сформованості усвідомленої мотиваційної спрямованості на проектно-творчу діяльність показало, що означений критерій проявляється на високому рівні у 25 % студентів. Середній рівень за першим критерієм продемонстрували 45 %, а решта (30 %) – низький.

Перевірка другого критерію (міра ефективності універсального стратегічного алгоритму проектування) проводилася за допомогою педагогічного спостереження та аналізу результатів творчої діяльності. Протягом складання модулів з основного музичного інструменту та диригентсько-хорової підготовки за студентами велося педагогічне спостереження. Завданням цих модулів була підготовка та презентація музичних творів (інструментального та вокального) з урахуванням шкільної програми, з обов'язковим педагогічним коментарем у формі художньо-педагогічного проекту. Студенти оцінювалися за визначеними показниками, які відповідають другому критерію проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва.

Студенти мали продемонструвати наявність музично-теоретичних знань, уміння їх цікаво подавати у проектній формі, причому важливим було визначення художньої та дидактичної цілей проекту, наявність пов'язаного між собою асоціативно-образними зв'язками різнопланового художнього матеріалу. Крім того, оцінка багато в чому залежала від прояву студентом інтерпретаційно-виконавських умінь, адже інтерпретація стоїть у центрі мистецько-педагогічної діяльності (Горбенко, 2013), і, безумовно, пов'язується з атрибутивними характеристиками проектного мислення. Адже якісна інтерпретація музичного твору має ґрунтуватися на естетично-ціннісному ставленні особистості; володіння великою кількістю різнопланових знань (авторських ремарок, жанрово-стильового контексту, специфіки прочитання музичної мови тощо) та вміння реалізувати їх на практиці; творчій природі виконавця, який вносить в авторський музичний текст власне суб'єктивне бачення; здатності до рефлексивної оцінки власної інтерпретації; усвідомленому баченні плану, який починається з ідеї (авторського задуму) і закінчується реалізацією цієї ідеї (концертним виконанням твору).

У контексті діагностики сформованості проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва за другим критерієм важливо було продіагностувати здатність студентів працювати з інформаційними джерелами мережі Інтернет. Адже здобувачі вищої освіти постійно

користуються Інтернет-ресурсами, відтак ефективно володіння засобами цифрової комунікації та вміння орієнтуватися в безлічі інформаційних джерел прямо впливає на успішність сучасного педагога (Венгловська, 2019). Це важливо у ключі діагностування проектного мислення через такий аспект, як підготовленість студентів до самостійної пошукової активності в умовах освітнього процесу.

Однією з останніх діагностичних процедур на цьому етапі було написання і презентація студентами власного авторського алгоритму підготовки художньо-педагогічного проекту в межах дисципліни «Практикум з підготовки художньо-педагогічних проектів».

Перевірка студентів за другим критерієм продемонструвала такі цифри: на високому рівні проявляється ефективність універсального стратегічного алгоритму проектування лише у 10 % студентів. 40 % показали середній рівень і 50 % з усіх діагностованих студентів показали низький рівень проектного мислення відповідно до другого критерію.

Третій критерій сформованості проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва «Ступінь оригінальності і творчої спрямованості кінцевого проектного продукту» ґрунтується на тому, що проектування – це, перш за все, вид творчої діяльності. Педагогічне спостереження, бесіди, а також аналіз продуктів освітньої та творчої діяльності показав, що творчий підхід до проектування, самостійність у підготовці проекту та оригінальність творчих рішень проявляють менше половини студентів. Однак, близько 80 % студентів декларують важливість творчих завдань, зацікавлення у творчому саморозвитку.

Мобільність і гнучкість під час роботи в команді продемонстрували лише 30 % студентів. Крім того, виявилось, що повна творча свобода, представлена студентам у виборі всіх параметрів проекту (від теми та мети до шляхів і засобів художньої виразності, вибору команди тощо) не сприяє підвищенню успішності його підготовки. Першою проблемою в такому випадку постає вибір теми та ідеї, що свідчить про недостатньо сформовану критичність.

Узагальнення всіх результатів діагностики за третім критерієм демонструє, що на високому рівні він проявляється у 15 % діагностованих студентів. Середній рівень оригінальності і творчої спрямованості у проектуванні виявився у 60 % студентів, а низький – у 25 %.

Останній критерій сформованості проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва перевірявся через оцінно-творчу форму роботи: студенти мали подивитися та оцінити проекти інших, а свою оцінку надати у вигляді звіту. У вказаному звіті вони мали не лише виставити оцінки, а ще й аргументувати їх, визначити критерії своїх оцінок, сформулювати власне критичне враження і думку, надати пропозиції, які допоможуть покращити той чи інший проект. Важливо було оцінити проекти як з точки

зору проектного алгоритму і систематизованості інформації, так і з точки зору творчої самореалізації виконавців і художньої виразності обраних форм.

Після такої роботи з кожним студентом було проведено діагностичну бесіду, яка дозволяла повніше розкрити точку зору студента, його бачення, визначити доцільність його оцінок та аргументів. Також у процесі бесіди студент мав надати оцінку проекту, над яким працював він сам. Адже вміння критично та адекватно оцінити себе є запорукою ефективного розвитку особистості в усіх сферах активності. За результатами узагальнення всіх оцінок четвертий критерій проявляється на високому рівні у 10 % студентів, на середньому 35 %, а на низькому – у 55 % усіх учасників діагностичних процедур. Нижче, у таблиці 1 приведено узагальнені результати діагностики проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва.

Таблиця 1

Результати діагностики рівнів сформованості проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва

№	Критерій	Рівень вираження критерію		
		Низький (у%)	Середній (у%)	Високий (у%)
1	Ступінь усвідомленої мотиваційної спрямованості на проектно-творчу діяльність	30	45	25
2	Міра ефективності універсального стратегічного алгоритму проектування	50	40	10
3	Ступінь оригінальності і творчої спрямованості кінцевого проектного продукту	25	60	15
4	Міра адекватності та об'єктивності самооцінки з метою прогнозування результатів проектної діяльності	55	35	10
		Загальний рівень проектного мислення		
		Низький	Середній	Високий
5	Загальний рівень проектного мислення	40 %	45 %	15 %

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Як бачимо, проектне мислення є важливою інтегральною якістю майбутнього вчителя музики, яка впливає на його успішність та професійну відповідність в умовах сучасних соціо-культурних процесів. Критеріальний апарат, викладений у роботі, ґрунтується на компонентній структурі та атрибутивних характеристиках досліджуваного феномену. Результати діагностики демонструють, що в більшості студентів проектне мислення проявляється на середньому та низькому рівнях, що свідчить про необхідність розробки і впровадження у процес фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва спеціально розробленої методики.

ЛІТЕРАТУРА

- Бутченко, Т. І. (2009) Зміст поняття «проектування». *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 37, 144-154 (Butchenko, T. I. (2009). Contents of the concept of "design". *Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhia State Engineering Academy*, 37, 144-154).
- Венгловська, О. (2019). Використання інтернет-ресурсів в особистісно-професійному розвитку майбутніх педагогів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4, 3-17 (Venhlovska, O. (2019). Use of Internet resources in the personal and professional development of future teachers. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*, 4 (88), 3-17).
- Горбенко, О. (2013). Особливості виконавської інтерпретації у процесі вивчення музичного твору. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки*, 122, 120-127 (Horbenko, O. (2013). Features of performing interpretation in the process of studying a musical work. *Scientific notes [Kirovohrad State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko]. Ser.: Pedagogical Sciences*, 122, 120-127).
- Дерев'янюк, Н. В. (2012). Принципи формування проектно-образного мислення майбутніх дизайнерів в процесі професійної підготовки. *Теорія та практика дизайну*, 1, 21-26 (Derevianko, N. V. (2012). Principles of formation of design-figurative thinking of future designers in the process of professional training. *Theory and Practice of Design*, 1, 21-26).
- Колесникова, І. А. (2008). *Педагогическое проектирование*. М.: Издательский центр «Академия» (Kolesnikova, I. A. (2008). *Pedagogical design*. М.: Academia Publishing Center).
- Лі Цзяці (2018). *Методика формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі вивчення фахових дисциплін* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Li Jiaqi (2018). *Artistic and project skills formation methodology for future music teachers in studying of special courses* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Новська, О. Р. (2018). Феномен проектного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва. *Науковий вісник ПДПУ імені К.Д. Ушинського*, 4 (123), 29-35 (Novska, O. R. (2018). Phenomenon of project thinking of future music teachers. *Scientific Bulletin of the PSPU named after K. D. Ushynsky*, 4 (123), 29-35).
- Ролінська, О. Г. (2019). Практика застосування проектних технологій у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*, 1 (64), 204-207 (Rolinska, O. H. (2019). Practice of application of project technologies in professional training of future musical art teachers. *Scientific Bulletin of Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynsky*, 1 (64), 204-207).
- Селиванова, Т. В. (2003). *Формирование проектного мышления учителя изобразительного искусства на основе информационных технологий* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08). Москва (Selivanova, T. V. (2003). *Formation of project thinking of the teacher of fine arts on the basis of information technologies* (PhD thesis). Moscow).
- Шеховцова, В. И. (2010). Проектное мышление как компонент проектной культуры специалиста. *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць*, 3 (30), 204-207 (Shekhovtsova, V. I. (2010). Project thinking as a component of the project culture of a specialist. *Bulletin of NTUU "KPI". Philosophy. Psychology. Pedagogy: Collection of Scientific Papers*, 3 (30), 204-207).

РЕЗЮМЕ

Новская Елена. Диагностика сформированности проектного мышления будущих учителей музыкального искусства.

Статья посвящается проведению и отражению результатов педагогической диагностики уровней сформированности проектного мышления будущих учителей музыкального искусства. В работе использованы соответствующие теоретические и эмпирические методы исследования, среди которых обобщение, анализ, экстраполяция, педагогическое наблюдение, беседа, интервью, оценка творческой деятельности. Определена сущность и компонентная структура проектного мышления, на которой основывается критериальный аппарат исследования. Изложен ход внедрения диагностических процедур. Представлены обобщенные результаты исследования, которые демонстрируют целесообразность разработки методики формирования проектного мышления.

Ключевые слова: проект, метод проекта, педагогические инновации, проектные технологии, проектное мышление, будущие учителя музыкального искусства, критериальный аппарат, показатели проектного мышления.

SUMMARY

Novska Olena. Diagnostics of future musical art teachers' project thinking.

The article is devoted to realization and reflection of the results of pedagogical diagnostics of the levels of formation of future musical art teachers' project thinking. The paper uses appropriate theoretical and empirical methods of research, including generalization, analysis, extrapolation, pedagogical observation, conversation, interview, assessment of creative activity, peer review, etc. The essence of the project thinking of the future musical art teacher is determined as strategic, creative personal and professional quality of the future specialist, which includes the ability to act according to the plan, quickly navigate in changing circumstances, predict the results of their activity and evaluate them. The component structure of project thinking includes four interrelated components: motivational-volitional, cognitive-strategic, creative-activity, and reflexive-prognostic. Based on the components identified, a criteria test apparatus was developed. The criteria for the formation of project thinking are defined: the degree of conscious motivational focus on project-creative activity (indicators: the need for creative self-development through project technologies, interest in developing an effective project algorithm, the ability to manifest volitional efforts), a measure of the effectiveness of the universal strategic algorithm of projecting (systematicity of knowledge on projecting; ability to put into practice the available knowledge; development of a productive algorithm); degree of originality and creative orientation of the final project product (originality and creative independence of project and technological solutions, ability to solve problems quickly and originally, manifestation of novelty and relevance of ideas), measure of adequacy and objectivity of self-assessment in order to predict the results of project activity (self-assessment of the level of project activity, the ability to predict results, the ability to build optimal expedient strategies for achieving results). The results of the study have shown that in the majority of students' project thinking manifests itself at the middle and low levels, which testifies to the expediency of developing and introducing into the process of professional training of future teachers of musical art a specially developed methodology.

Key words: project, project method, pedagogical innovations, project technologies, project thinking, future teacher of musical art, criterion apparatus, indicators of project thinking.